

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2017 - 2021

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

2 Johtopäätökset

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2021 - 2025

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2017 - 2021

Johdanto

Kuntalain 1§ mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tehtävä. Se on tietoista voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Käytännössä kyse on tehtävistä, joiden tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ja syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kunnassa on laaja lakisääteinen pohja. Kuntalaki määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Terveydenhuoltolain (1326/2010) luvussa 2 määrittellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävistä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.

Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet, joiden pohjalta luodaan hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelma on konkreettinen toimenpidesuunnitelma, jonka tarkoituksena on vaikuttaa edellä mainittuihin painopisteisiin. Suunnitelmassa on määritelty tavoitteet, toimenpiteet, mittarit/arviointi, toiminnasta vastaava taho sekä se mihin painopisteisiin toimenpide vastaa.

Laaja hyvinvointikertomus Tohmajärvellä

Tohmajärvellä ei ole vuosien 2019 ja 2020 osalta tehty vuosittaista hyvinvointiraportointia valtuustolle. Tässä hyvinvointisuunnitelmassa käsitellään kyseisten vuosien osalta hyvinvoinnin kehitys samalla kun tarkastellaan väestön hyvinvoinnin kehitystä viimeksi kuluneella valtuustokaudella. Asiakirjan alkuosa sisältää viime valtuustokautta arvioivan osan, ja loppuosa on sen pohjalta johdettujen uusien painopisteiden löytämistä. Näiden painopistealueiden ja tavoitteiden ympärille rakentuu toimenpidekokonaisuus, jolla tavoitellaan kuntalaisten entistä parempaa hyvinvointia vuosina 2022-2025.

Tohmajärvi ja tohmajärveläiset

Tohmajärven kunta sijaitsee Keski-Karjalan seutukunnassa Pohjois-Karjalan maakunnan eteläosassa. Kunnan pinta-ala on 895,36 neliökilometriä. Tohmajärven kunnassa sijaitsee EU:n itäisin henkilöliikenteen maarajanylityspaikka, Niirala. Tohmajärven naapurikuntia ovat Joensuu, Kitee ja Rääkkylä.

Edellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hyvinvoivat asukkaat koko elämänkaaressa

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Arviointi
------------	----------------------------	-----------	-------------------	-----------

<p>Hyvinvoivat perheet</p>	<p>Ennaltaehkäisevä työ: hyvinvointineuvolayhteistyö lapsiperheiden kotipalvelu riittävät sosiaali- ja terveystoimen lähipalvelut Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa lapsiperheille harrastustoiminnan järjestämisessä Musiikkiopisto Koululaisten ap/ip-toiminta Vammaispoliittisen ohjelman käyttöönotto</p>	<p>Varhaiskasvatus, erityisvarhaiskasvatus, lasten neuvola ja sosiaalitoimi Vapaa-aikatoimi/kulttuuri ja kansalaisopisto Järjestöt/seurat Sivistystoimi Varhaiskasvatus Keski-Karjalan vammaisneuvosto</p>	<p>Hyvinvointineuvolaan tapaamisten määrä/säännöllisyys. Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) Kasvatus- ja perheneuvolaan asiakkaat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut Harrastusmahdollisuuksien tarjonta. (vaihtoehtojen määrät) Ap / ip toimintaan osallistuneiden määrät.</p>	<p>Hyvinvointineuvolayhteistyö saatiin käynnistymään uudelleen toukokuussa 2021, jonka jälkeen kokoontuminen ollut säännöllistä keskimäärin 4-8vko välein. Ennaltaehkäisevässä perhetyössä jonkin verran vaihtuvuutta henkilöstössä.</p>
----------------------------	---	--	---	--

<p>Järjestetään laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut</p>	<p>Subjekttiivinen päivähoito-oikeus 20h/vko</p> <p>Tarvittaessa laajennetaan sosiaalisin perustein.</p> <p>Varhaiskasvatuksen tilaratkaisut, jotka mahdollistaisivat varhaiskasvatuspalveluita käyttävien lasten määrän nousun.</p> <p>Lainsäädännön edellyttämä henkilöstömitoitus.</p> <p>Ajantasaisesti koulutettu henkilöstö.</p>	<p>Varhaiskasvatus, erityisvarhaiskasvatus, lasten neuvola ja sosiaalitoimi.</p> <p>Varhaiskasvatus</p> <p>Varhaiskasvatus</p> <p>Varhaiskasvatus</p>	<p>Jokaiselle subjektivistä päivähoito-oikeutta hakeneelle on myönnetty paikka. Oikeutta on voitu laajentaa erityisentuen tarpeen tai sosiaalisten perusteiden mukaan.</p> <p>Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavankäisestä väestöstä (P)</p> <p>Osallistumis-%</p> <p>Jokaisessa ryhmässä on asetuksen mukaisesti koulutettu henkilöstö.</p> <p>Lapsien lukumäärä on suhteutettu lainmukaisesti.</p> <p>Ylläpidetään täydennyskoulutuksella henkilöstön osaamista.</p>	<p>Jokaiselle varhaiskasvatukseen hakeneelle on järjestetty hoitopaikka. Päivähoito-oikeuden rajausta 20h/vko poistunut 1.8.2020.</p> <p>3-5 -vuotiaiden lasten osallistumisprosentti varhaiskasvatukseen (2017-2019 syntyneet) 77,4%</p> <p>Ryhmäkoot ja suhdeluvut aikuisten ja lasten määrään nähden lainmukaiset</p> <p>Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien saanti on ollut haastavaa, mutta</p>
--	--	---	--	---

Nuorisio	Harrastetoiminnan kehittäminen monipuolisemmaksi Matalan kynnyksen toimintaa tarjolle	Vapaa-aikatoimi Urheiluseurat/järjestöt Kansalaisopisto Musiikkiopisto, opetuksen piiriin ilman pääsykokeita	Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista Terveystiedon tärkeysaktiivisuus (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä	Harrastetoimintaa kehitetty merkittävästi mm. harrastustoiminnan Suomen malli. Ylipainoisia 10,3% kouluterveyskyselyn 2021 mukaan.
Kaikki nuoret saavat jatko-opiskelupaikan ja suorittavat toisen asteen tutkinnon	Laadukas opetus Opinto-ohjaus Etsivä nuorisotyö	Sivistystoimi Etsivä nuorisotyö	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Vuonna 2021 oppivelvollisuus laajeni 2. asteelle. Arvio koulutuksen ulkopuolelle jääneistä n. (7.7.-12.8%)
Työikäisten työkyvyn tukeminen	Liikunnan ja terveellisten elintapojen edistäminen. Kunnan avustukset seuroille/järjestöille.	Höntsäliikuntaa Kansalaisopisto Urheiluseurat	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä Summat €/vuosi	219 henkilöä (31.12.2020) Kelan maksamat 659 833 e (31.12.2021)
Vanhusten toimintakyvyn tukeminen	Voimaa vanhuuteen hanke Palvelukydyt kyliltä ja haja-asutusalueilta Toimintakyvyn tukeminen seniorimuskari Seniorikuntosali Esteettömyyskartoitukset	Vanhusneuvoston kautta koordinoidaan rahaa vapaaehtoiseen vanhustyöhön. Keski-Karjalan vammaisneuvosto Musiikkiopisto	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	

Elinvoima

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Arviointi
------------	----------------------------	-----------	-------------------	-----------

<p>Työllisyysohjelman valmistelu</p> <p>Työttömyys enintään maakunnan keskitasolle</p> <p>Nuorisotyöttömyys max 5 %</p>	<p>Päivitetään kunnan työllisyysohjelma vastaamaan tämän päivän tarpeita.</p>	<p>Kunta: Kehittämispäällikkö, työllisyyskoordinaattori, hankkeet</p> <p>Yhteistyökumppanit: Siun sote, Attendo, Kela, Jetina, Ketä</p>	<p>Nuorisotyöttömyys, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta</p>	<p>31.12.2021: yhteensä 164, joista miehiä 96 ja naisia 68. Prosenttiosuus työvoimasta 15,25%.</p>
<p>Nuorten pitkäaikaistyöttömien liikunnallisuuden lisääminen</p>	<p>Liikuntaneuvontahanke yhteistyössä: Attendo, Pokali ry ja työllisyyskoordinaattori</p>	<p>Kunta & Attendo ja Pokali</p>	<p>Kuinka moni on osallistunut toimintaan.</p>	<p>Yhteen hiileen hanke: 2015-2016. Osallistujia 8-10.</p>

Osallistetaan kuntalaisia

Ihmisten yhteisö

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Arviointi
------------	----------------------------	-----------	-------------------	-----------

<p>Sitoutetaan kuntalaisia</p>	<p>Kuntalaiskysely, kuulluksi tuleminen mahdollisuus! Hyvinvoivat ihmiset Viihtyisä ja terveellinen elinympäristö. Teknisen oimen yleisten alueiden hoito Vammaispoliittinen ohjelma sekä esteettömyyskartoitukset päivitetään. Asumisen markkinointi</p>	<p>Johtavien viranhaltijoiden jalkautuminen kuntalaisten pariin, monikanavainen palaute, some, kyselyt, teematilaisuudet</p>	<p>Seurataa n vaikuttamisaktiivisuutta, osallistumista tilaisuuksin, annettujen palautteiden määrää</p>	<p>Toteutunut osittain. Ei statistiikkaa.</p>
<p>Järjestetään säännöllisesti kunta/järjestötapaamisia. Nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto sekä vanhusneuvosto kokoontuu säännöllisesti.</p>				<p>Toteutunut.</p>
<p>Johtoryhmä johtaa terveyden edistämistyötä kunnassa</p>				<p>Toteutunut.</p>

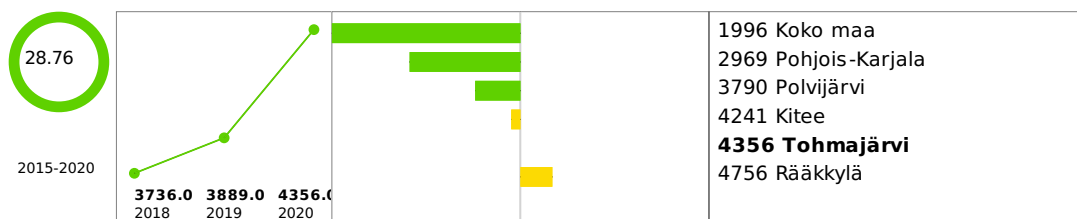
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

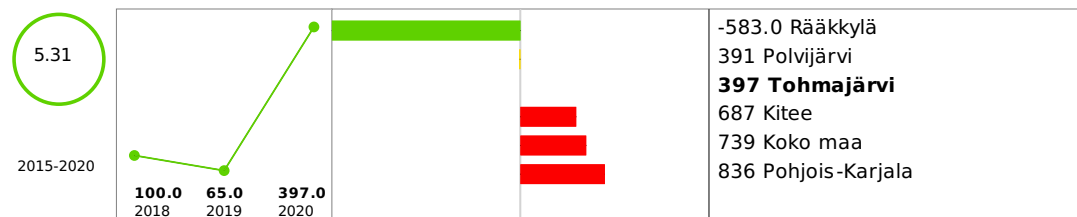
Talous

Tulot

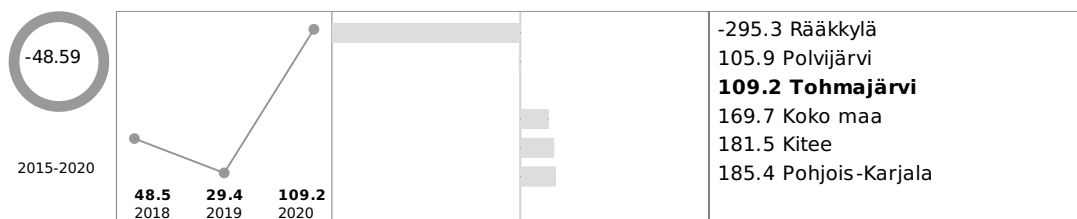
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Vuosikate, euroa / asukas

Vuosikate, % poistoista

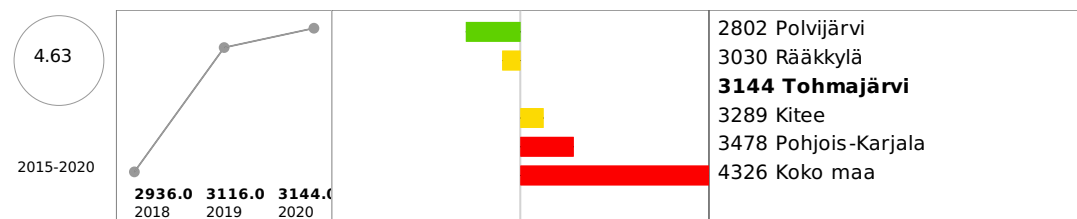
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Verotulot, euroa / asukas

Elinvoima

Väestö

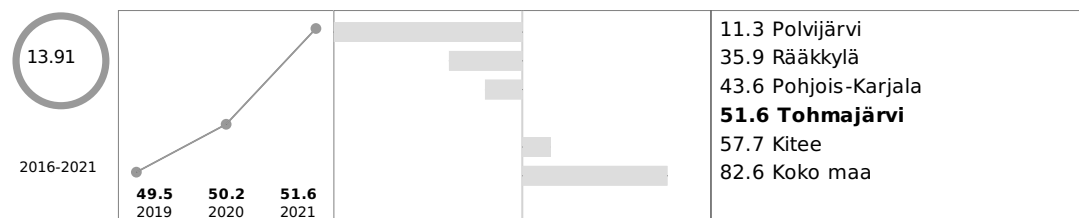
Väestö 31.12.

Huoltosuhte, demografinen

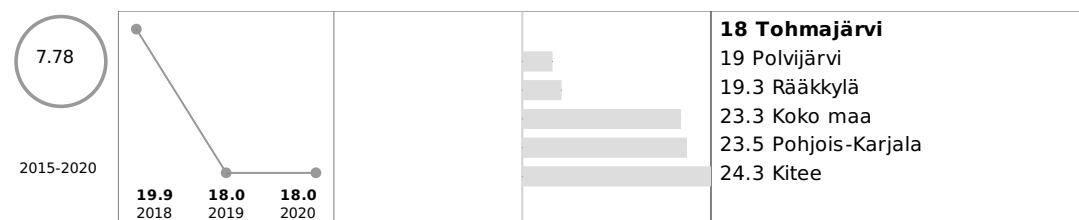
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

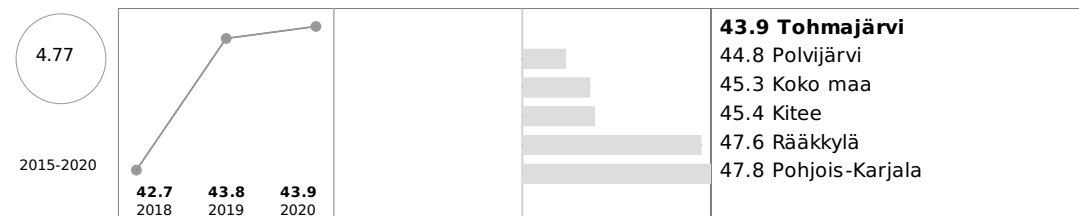
Lapsiperheet, % perheistä

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

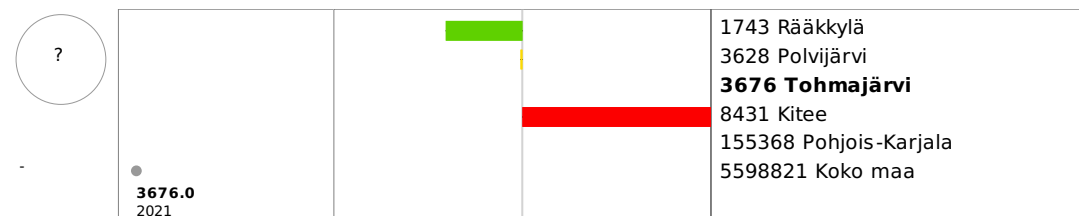
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

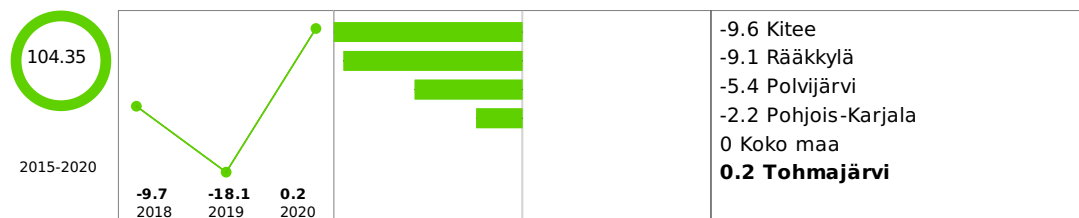
Koulutustasomittain

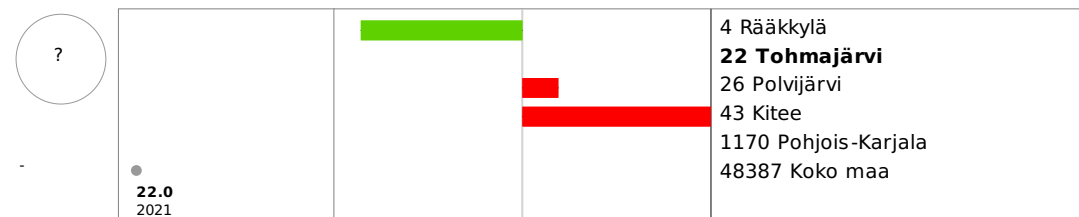
Väestöennuste 2030

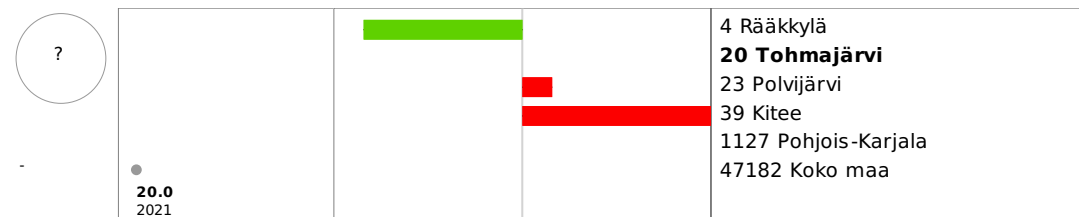
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

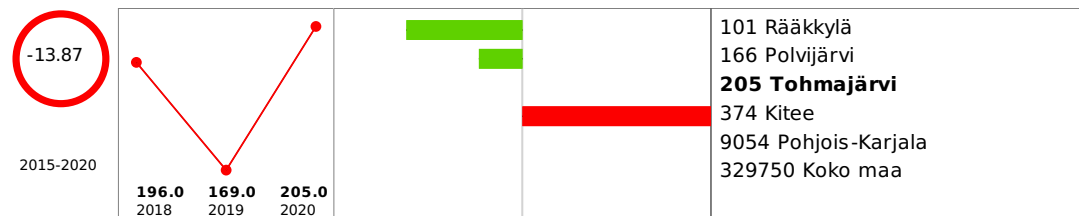
Syntyneet, ennuste 2025

Syntyneet, ennuste 2030

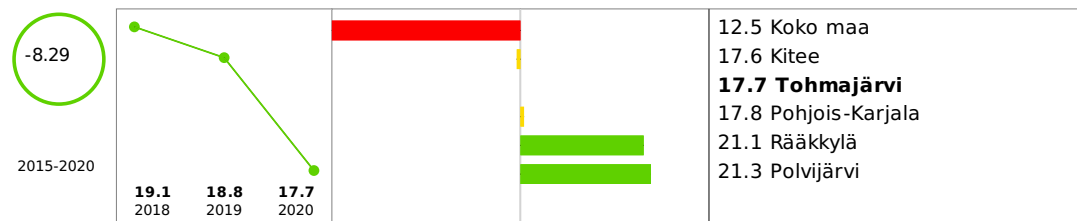

Tulomuuttajat, lkm

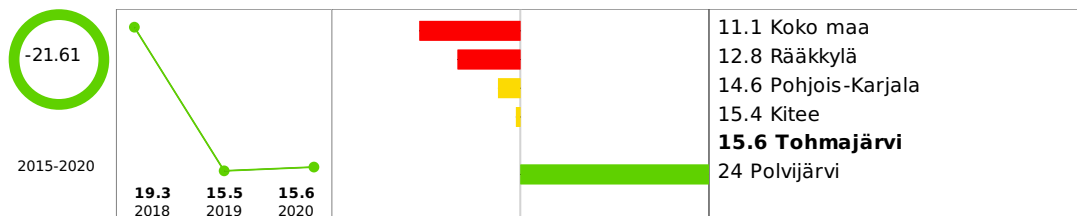

Elinvoima

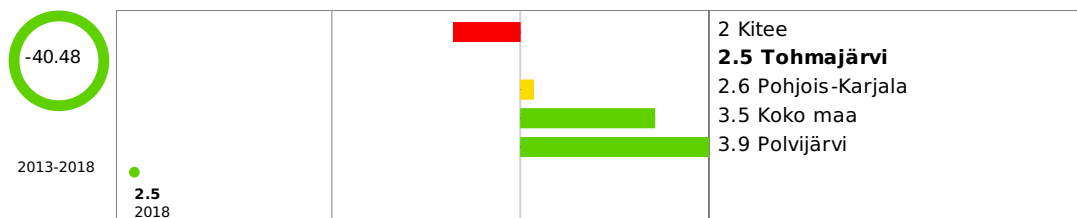
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

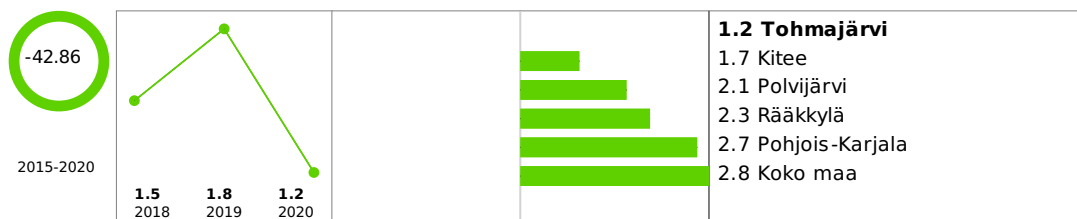
Lasten pienituloisuusaste

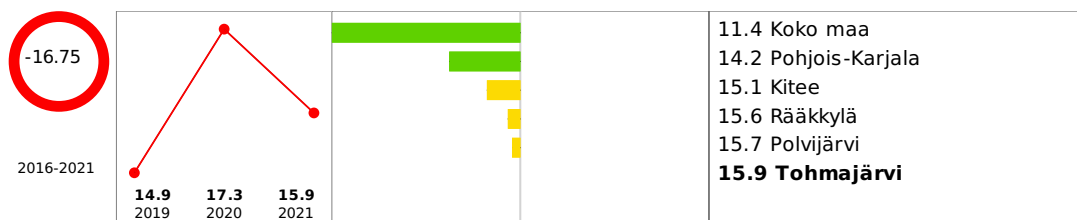
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä

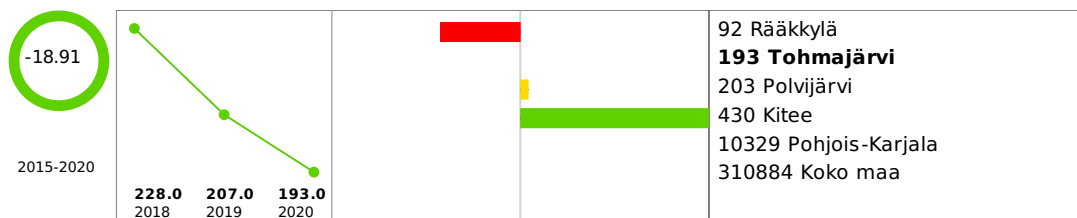
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä

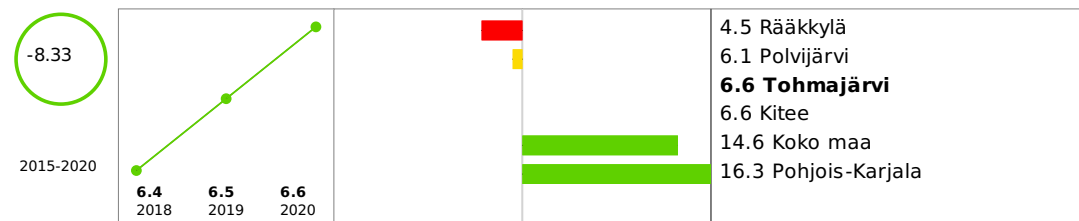
Työttömät, % työvoimasta

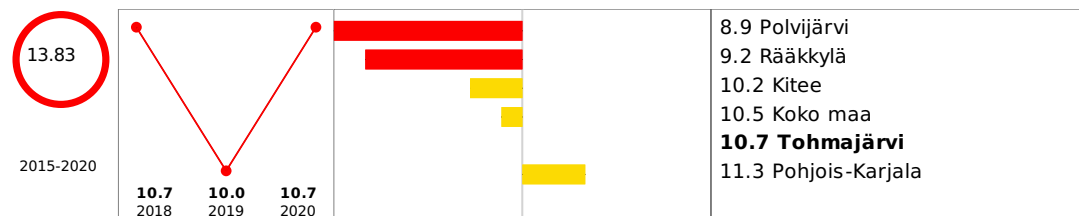
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

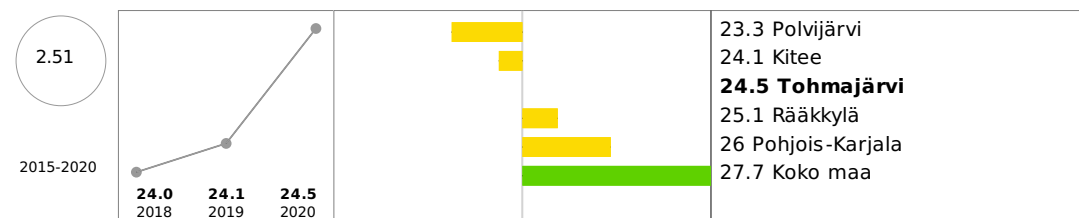
Yleistä asumistukea saaneet yhteensä, % asuntokunnista

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

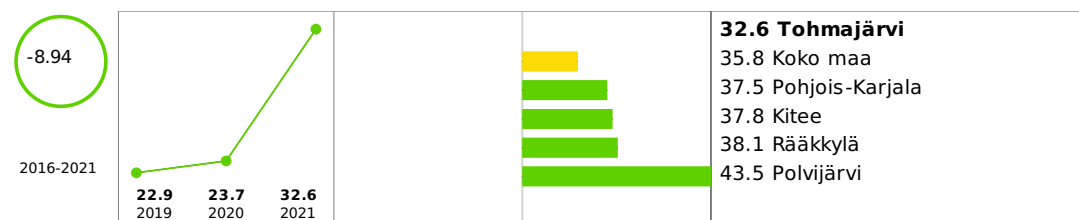
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

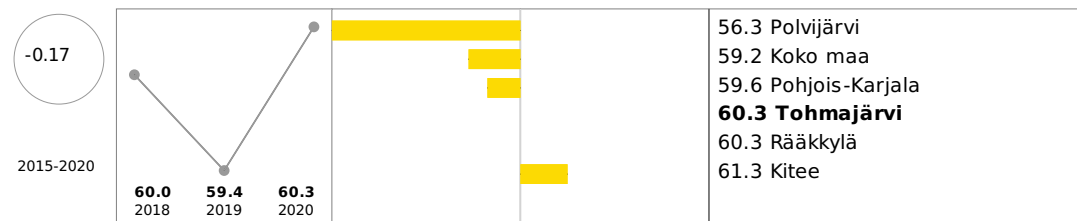
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

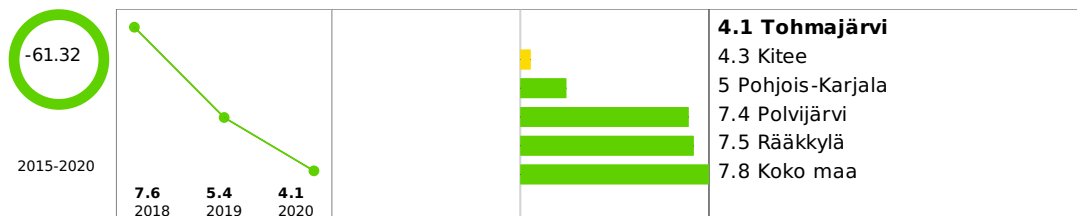
Työlliset, % väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

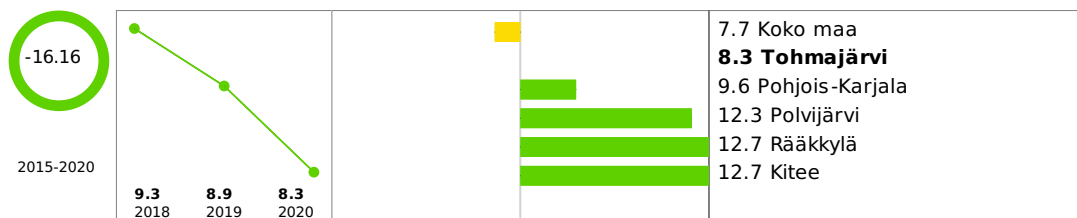
Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

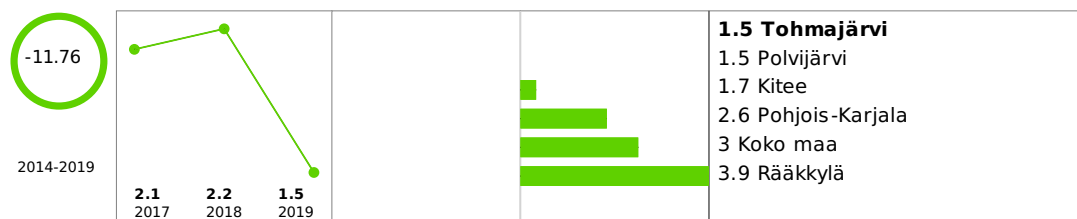
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

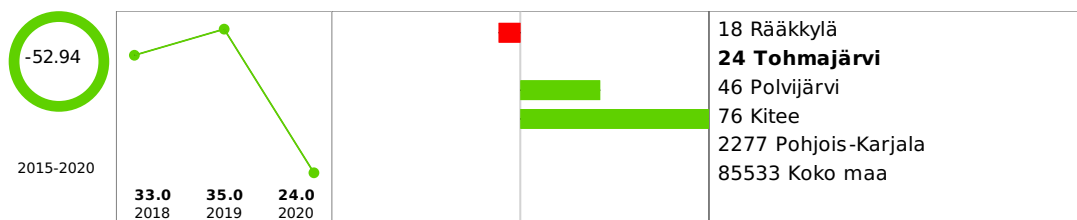
Eläkkeensaajien asumistukea saaneet, % asutokunnista

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet kotitaloudet vuoden aikana

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

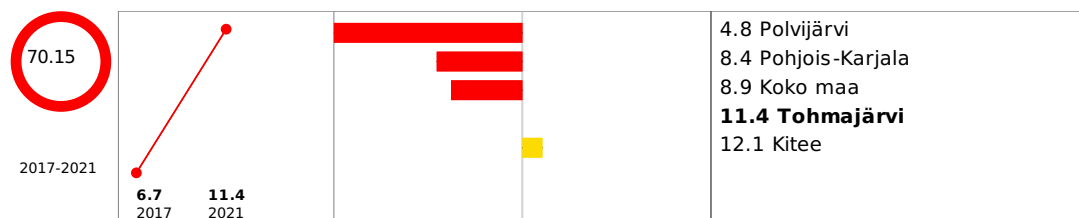
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET *Hyvinvointi*

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

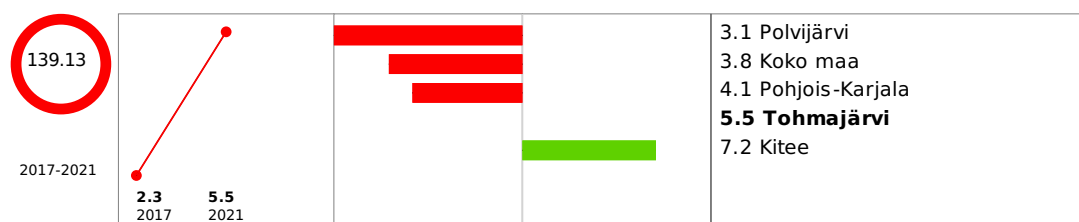
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

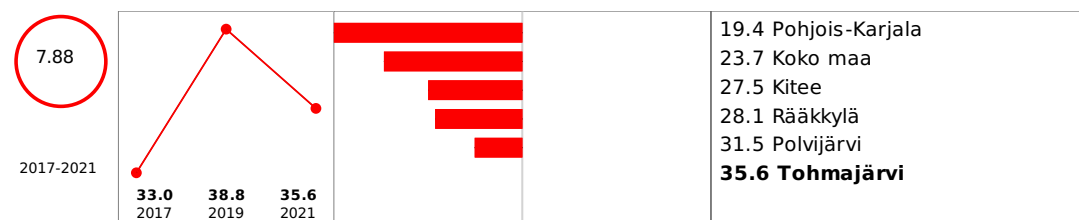
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

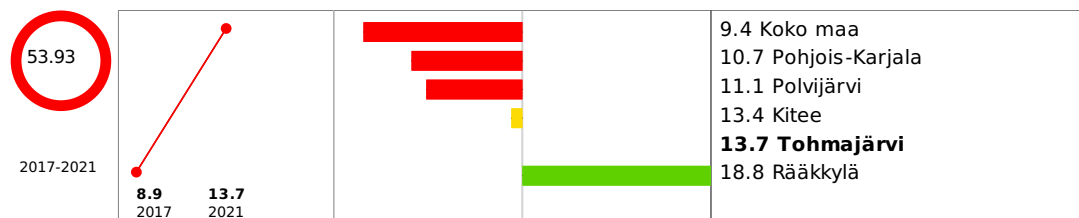
Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

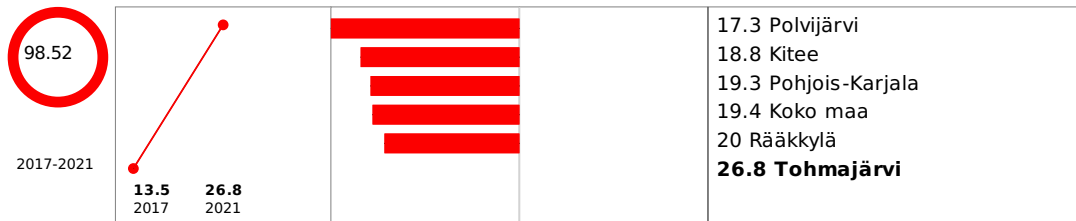
Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun oppitunnilla, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

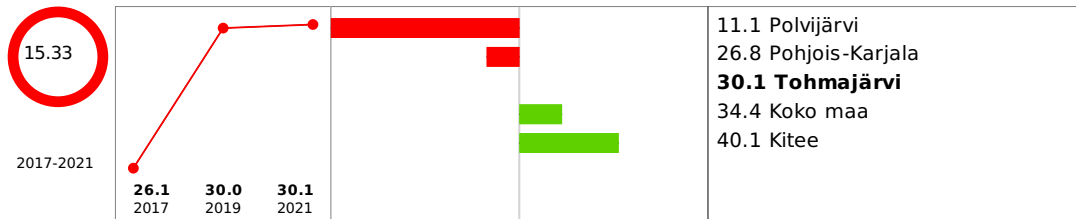
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

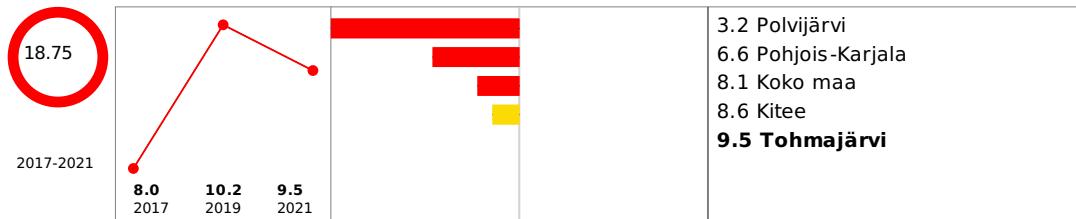
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

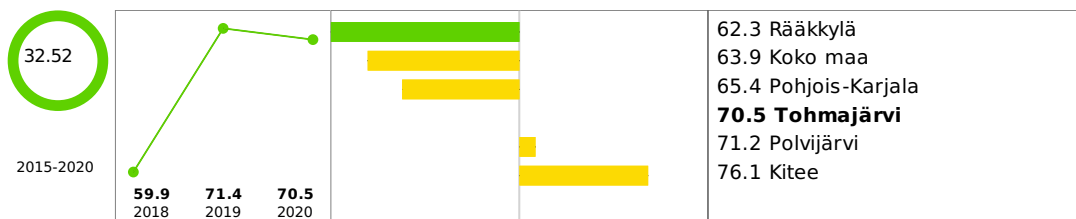
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

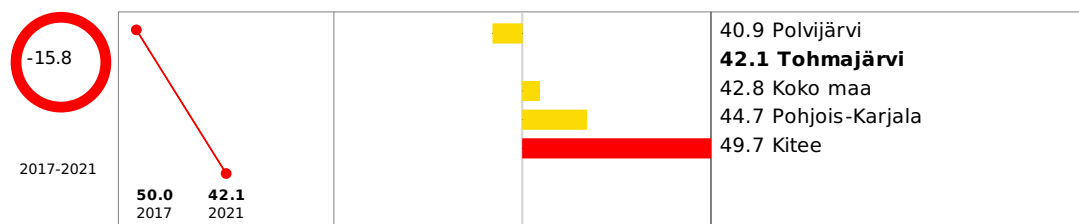
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

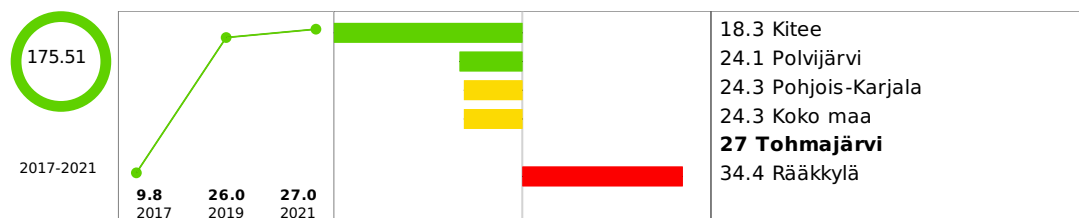
Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1 - 6-vuotiaista

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

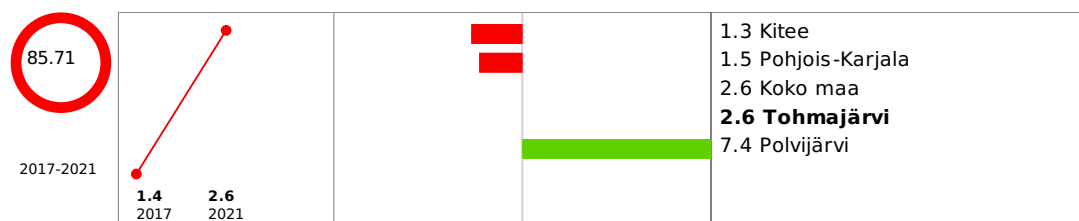
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

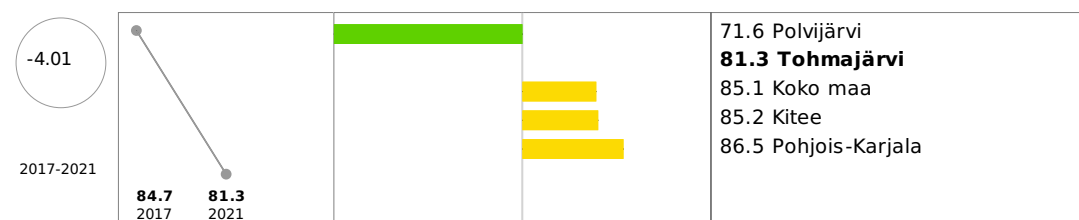
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

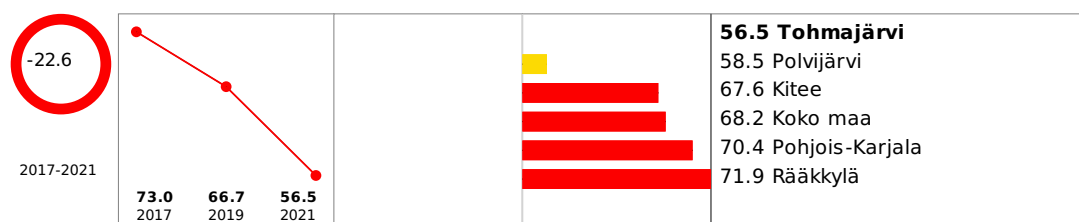
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

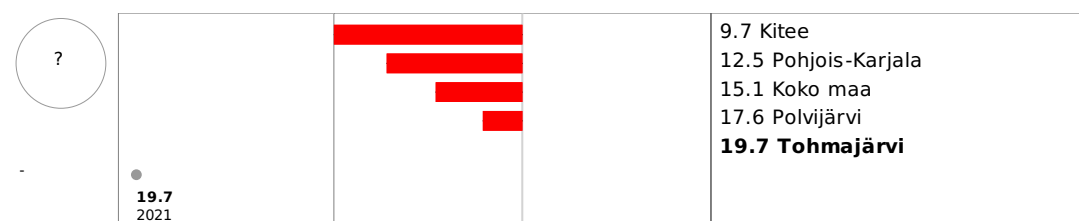
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

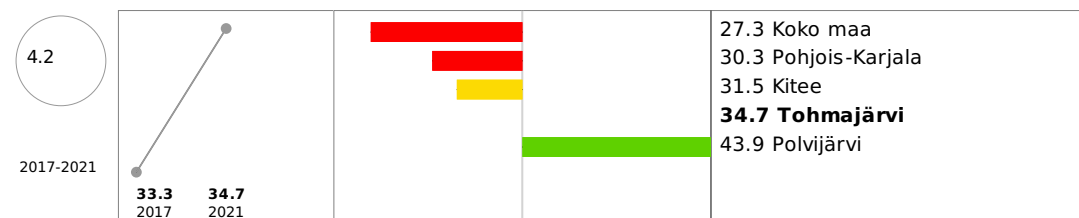
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

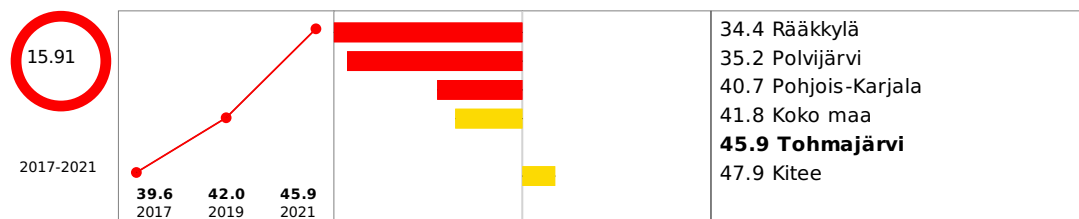
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

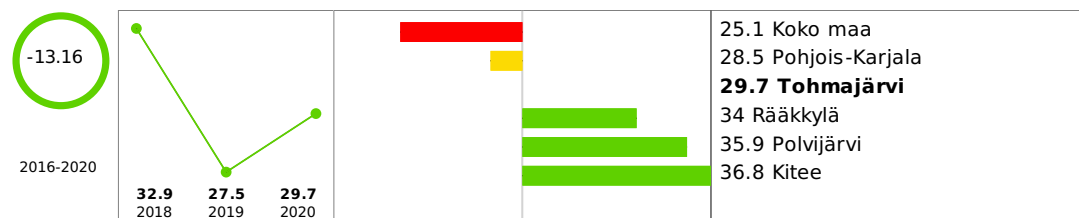
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista

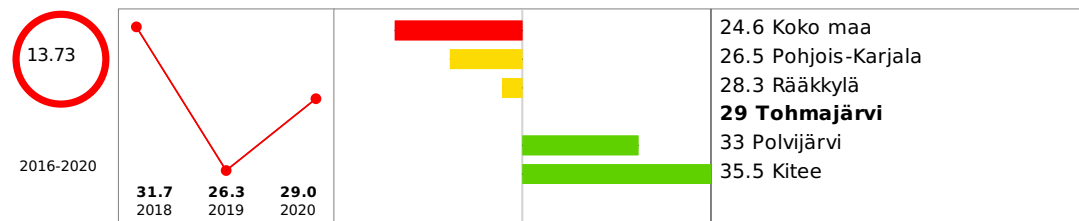
Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Ylipainon yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla

Ylipainon yleisyys (%) 7 - 12-vuotiailla

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

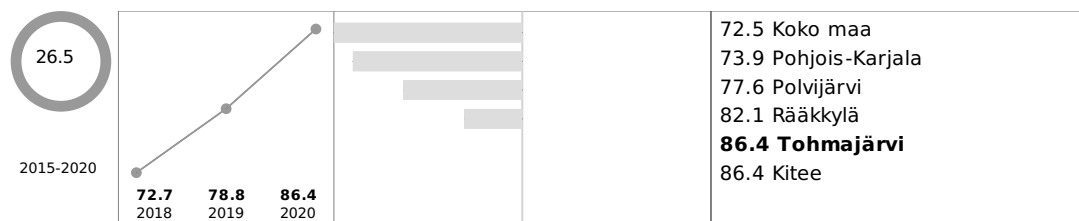
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

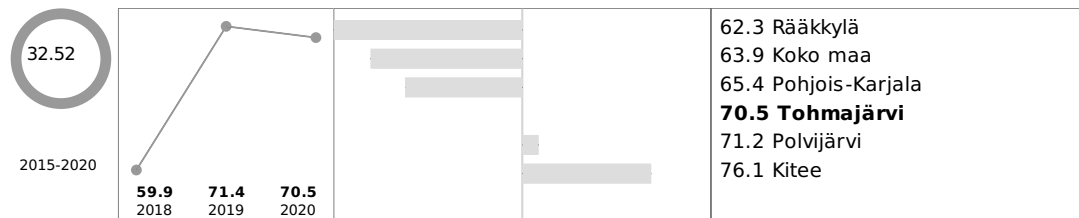
Kunnan palvelut

Päivähoito

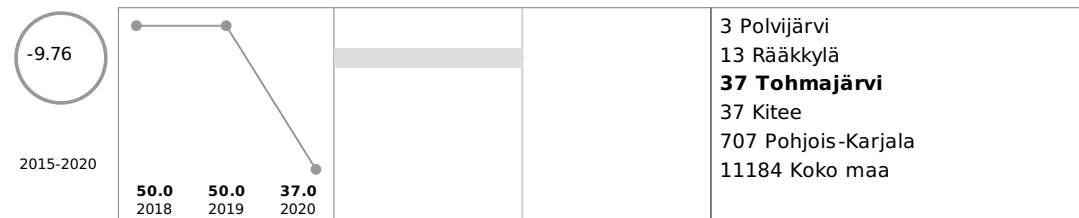
Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

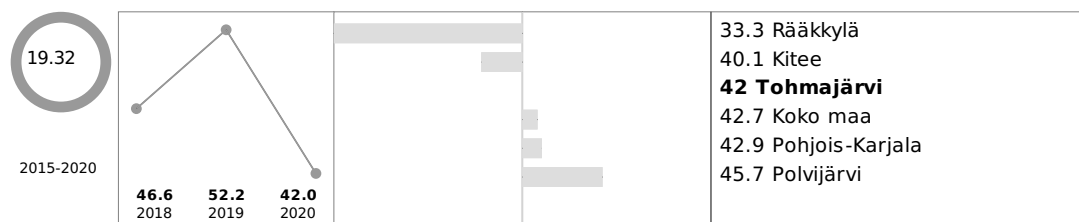
Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1 - 6-vuotiaista

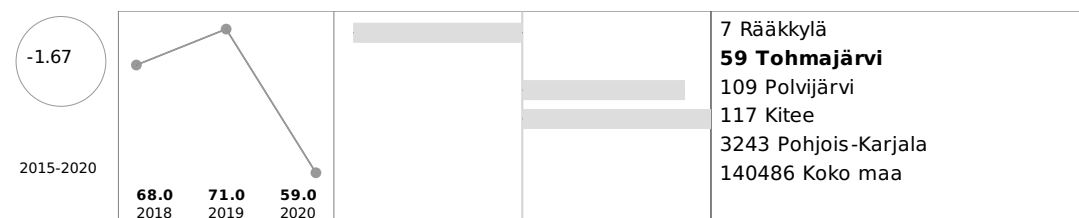
Kokoikäiseen varhaiskasvatukseen perhepäivähoidossa osallistuneet lapset 31.12., kunnan omat palvelut

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa osallistuneet 0 - 6-vuotiaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen päiväkodeissa osallistuneet lapset 31.12., kunnan omat palvelut

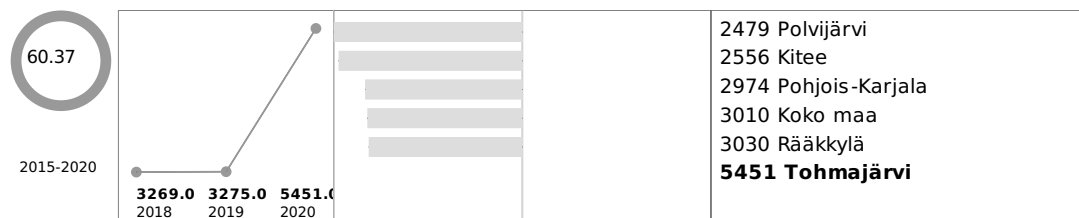
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Muut palvelut

Talous

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

NUORET JA NUORET AIKUISET **Hyvinvointi**

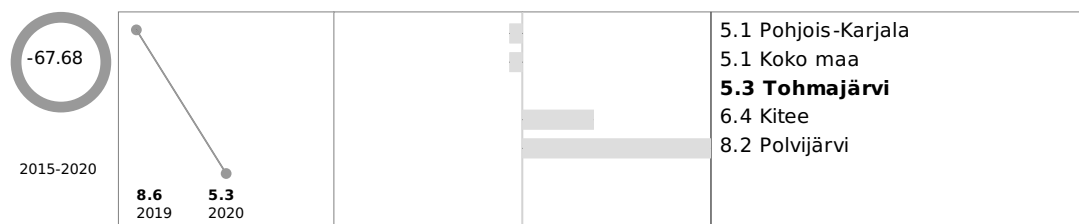
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Muut palvelut

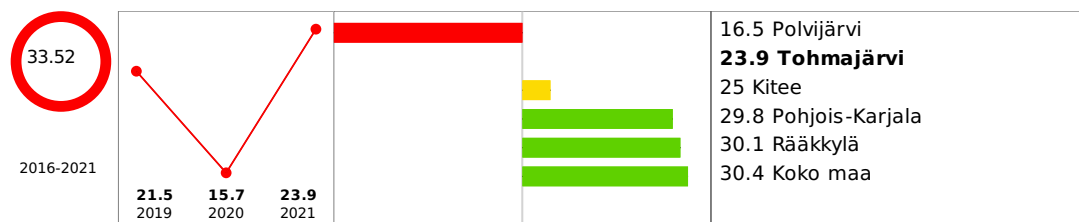
Talous

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

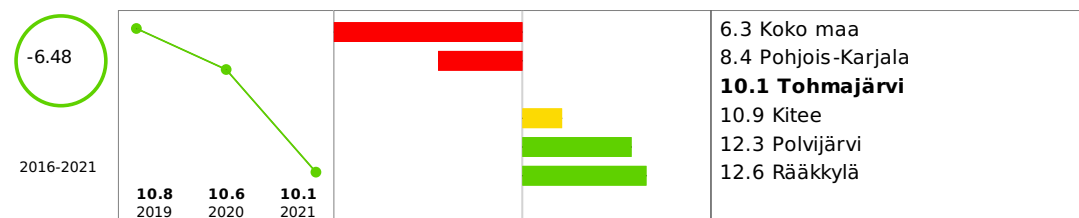
TYÖIKÄISET *Hyvinvointi*

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

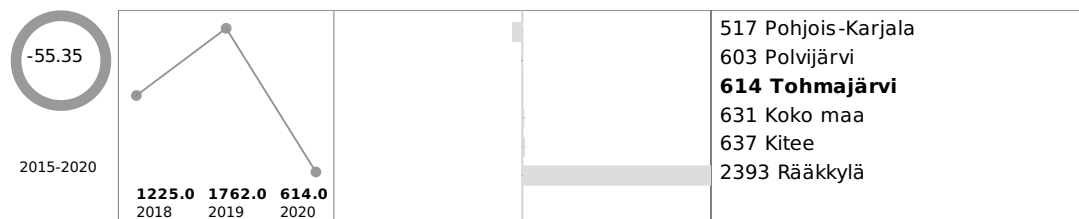
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

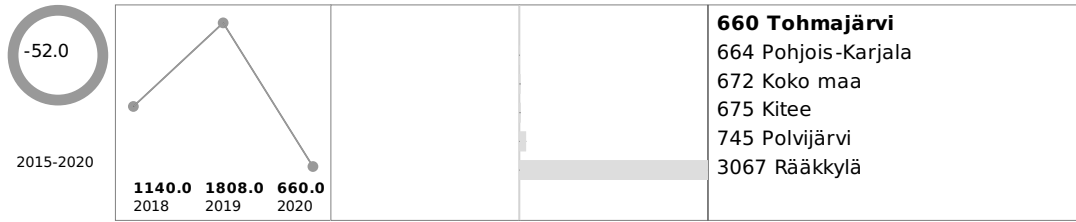
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Muut palvelut

Talous

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

IKÄIHMISET *Hyvinvointi*

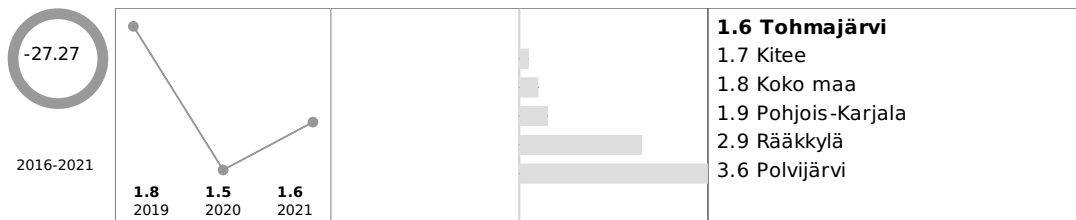
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erytiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

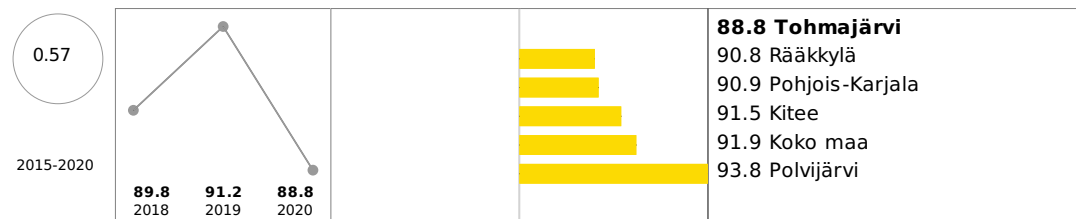
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

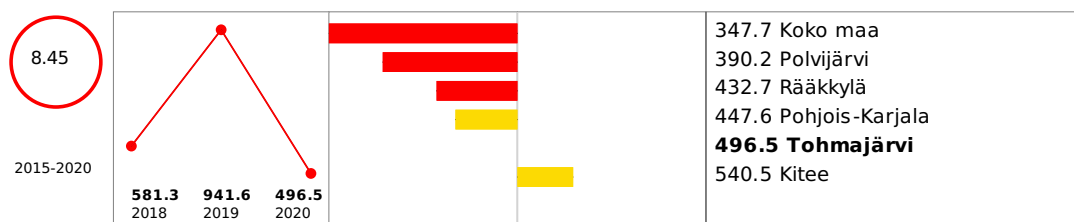

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

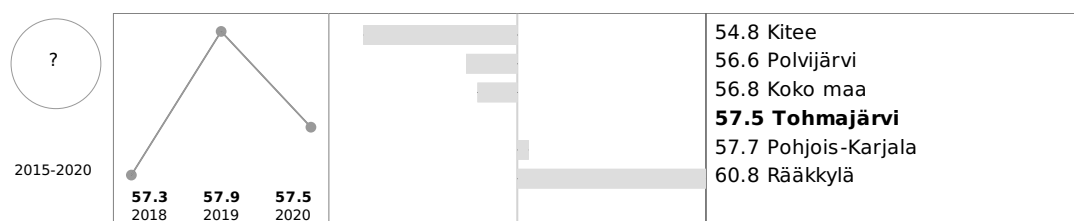
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

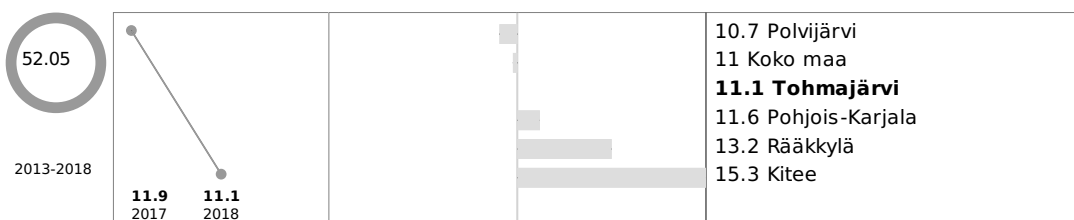
75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asutokunnat, % vastaavanikäisten asutokunnista

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (-2018)

Muut palvelut

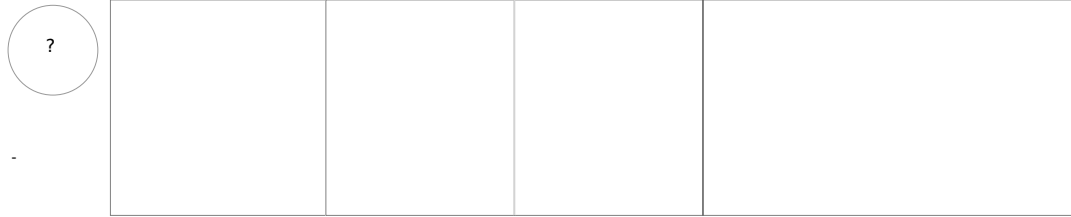
Talous

IKÄIHMISET - Yhteenveto

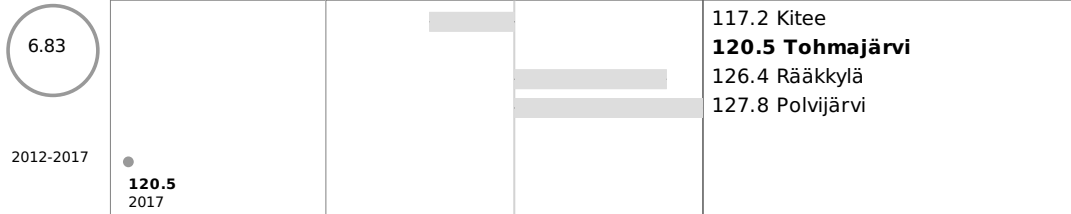
KAIKKI IKÄRYHMÄT **Hyvinvointi**

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%)

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

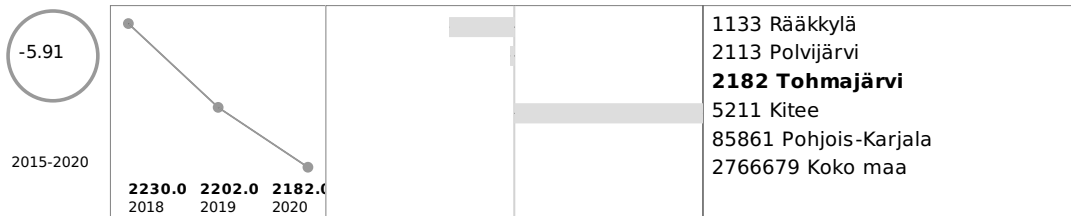
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

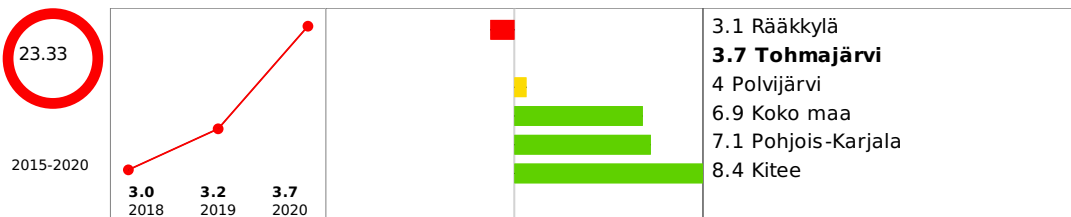
Asuntokunnat yhteensä, lkm

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

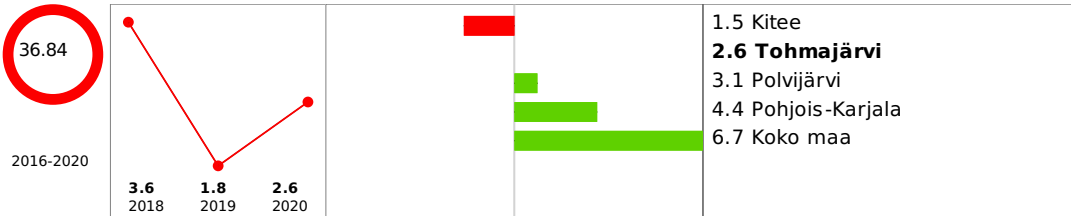
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

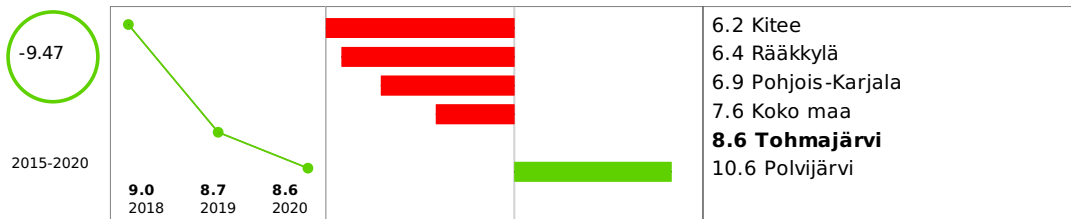
Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

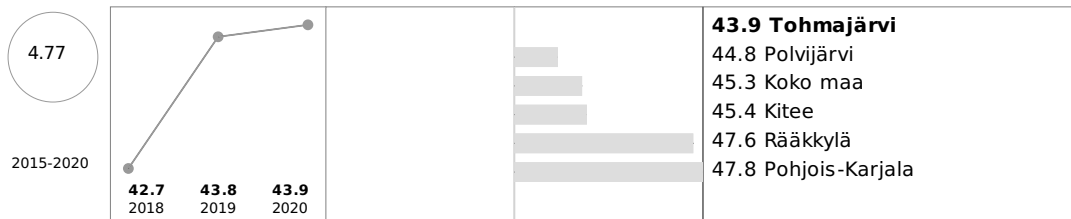
Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista

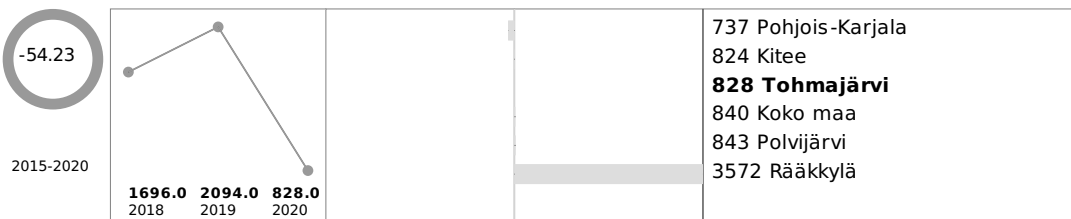
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Vapaa-aika

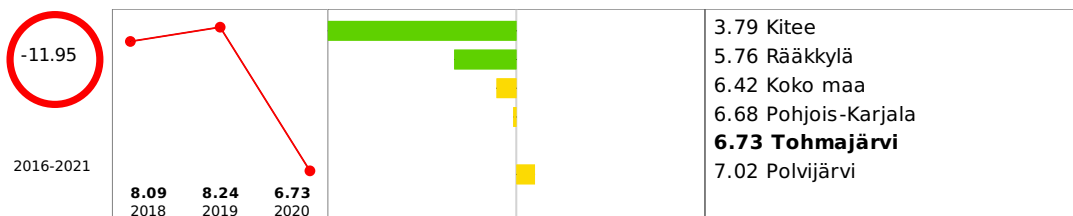
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

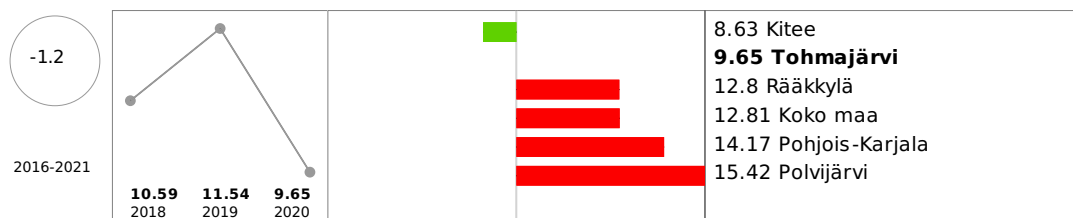
Kulttuurin edistäminen kunnissa TEA, pistemäärä

Kirjasto, fyysiset käynnit / asukasluku

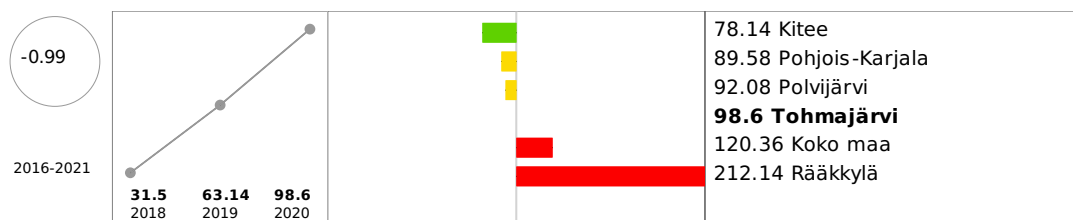
Kirjasto, kokonaislainaus / asukasluku

Kirjasto, lainaaja / asukasluku %

Kirjasto, tapahtumien osallistujamäärä / (asukasluku/1000)

Muut palvelut

Talous

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto
TEA-viisarin skaala 0-100

2 Johtopäätökset

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Alle 15-vuotiaiden osuus Tohmajärven väestöstä oli vuonna 2020 noin 13 %. Lasten ja nuorten osuus väestöstä on pysynyt samanlaisena vuodesta 2017 (13 %), mutta perheiden lukumäärä on hieman vähentynyt (n=1286 vs. n=1194). Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden suhteellinen osuus on pysynyt vuoden 2017 tasolla, ollen vuonna 2020 noin 11 %. Varhaiskasvatukseen osallistuneiden 1-5-vuotiaiden tohmajärveläisten osuus oli 74 % vuonna 2020, mikä on enemmän kuin Pohjois-Karjalassa tai koko maassa keskimäärin.

Tietoa koululaisten hyvinvoinnista ja terveydestä saadaan muun muassa kouluterveyskyselyistä ja Sotkanetistä. Seuraavassa on tarkasteltu tietoja vuosilta 2017-2021. Tohmajärven 4. ja 5. luokkalaisista suurin osa (81 %) ilmoitti olevansa tyytyväinen elämäänsä vuonna 2021, ja yläasteen 8. ja 9. luokkalaisista vastaa osuus oli noin puolet (57 %). Itsensä yksinäiseksi tuntevien 8. ja 9. luokkalaisten osuus on lähes kolminkertaistunut tarkastelujaksolla (9 % vs. 25 %), ja myös kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on lisääntynyt (14 % vs. 27 %). Myös ala-asteen 4. ja 5. luokkalaiset kokevat itsensä nykyään huomattavasti useammin yksinäiseksi, ja lisäksi viimeisen kahden viikon aikana koetut mielialaan liittyvät ongelmat ovat yli kaksinkertaistuneet tässä ikäryhmässä (14 % vs. 30 %). Ala-asteen 4. ja 5. luokkalaisten kokema koulukiusaaminen on pysynyt samalla tasolla tarkastelujakson ajan. Vuonna 2021 noin 57 % ikäryhmästä ilmoitti, ettei heitä ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana. Sen sijaan 8. ja 9. luokilla koettu koulukiusaaminen on yleistynyt, kun lähes joka kymmenes ilmoitti tulleen kiusatuksi vähintään kerran viikossa ja ei lainkaan kiusaamista kokeneiden osuus on laskenut vuodesta 2017 (66 %) vuoteen 2021 (61 %).

Yläasteen 8. ja 9. luokilla tosi humalaan vähintään kerran kuukaudessa juovien määrä on lisääntynyt hieman (7 % vs. 11 %), mutta päivittäinen tupakointi on kaksinkertaistunut vuosien 2017 ja 2021 välillä (10 % vs. 21 %). Joka viides tohmajärveläinen 8. ja 9. ilmoittaa siis tupakoivansa päivittäin, ja muuhun Pohjois-Karjalaan verrattuna osuus on kolminkertainen. Nuuskaa käyttää päivittäin noin 5,5 % yläasteen 8. ja 9. luokkalaisista tohmajärveläisistä. Laittomia huumeita oli vuonna 2021 kokeillut lähes joka kymmenes (9,5 %) tohmajärveläinen 8.-9. luokkalainen, mikä on enemmän kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin (6,4 %). Vuonna 2021 noin puolet tohmajärveläisistä 8. ja 9. luokkalaisista koki, että omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita. Raittiiden 8. ja 9. luokkalaisten osuus oli vuonna 2021 noin 51 % ikäryhmästä, mikä on vähemmän kuin vuonna 2017 (64 %) ja vähemmän kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin (66 %).

Tohmajärveläisten 7-16-vuotiaiden ylipaino on vähentynyt vuodesta 2017 vuoteen 2021 (33 % vs. 29 %). Ala-asteen 4. ja 5. luokan oppilaista päivittäin vähintään tunnin liikkuvien osuus hieman vähentynyt viiden vuoden aikana (50 % vs. 42 %), mutta 8. ja 9. luokkalaisten vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on yli kaksinkertaistunut (10 % vs. 27 %).

Nuoret aikuiset ja työikäiset

Tohmajärvellä työllisyysaste on kasvanut ja työttömien osuus vähentynyt vuosien 2017 ja 2020 välillä. Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli vuonna 2021 noin 33 % (n=91). Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24-vuotiaiden osuus on vähentynyt tasaisesti, ollen vuonna 2020 noin 4 %. Tämä on vähemmän kuin koko maassa (8 %) ja Pohjois-Karjalassa (5 %) keskimäärin. Nuorisotyöttömien osuus 18-24-vuotiaasta työvoimasta on sen sijaan hieman kasvanut (23 % vs. 24 %), kun muualla Pohjois-Karjalassa nuorisotyöttömyys oli kääntynyt laskuun (20 % vs. 18 %). Lastensuojelun avohuollossa olevien 18-20-vuotiaiden osuus sekä perustoimeentulotukea saavien 18-24-vuotiaiden osuus on laskenut. Vuonna 2020 perustoimeentulotukea sai kuitenkin vielä noin joka viides (20 %) 18-24-vuotias, mikä on vähemmän kuin Pohjois-Karjalassa (22 %) mutta enemmän kuin koko maassa (18 %) keskimäärin.

25-64-vuotiaiden perustoimeentulotukea saaneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on pysynyt ennallaan vuosina 2017-2020 (7,3 % vs. 6,6 %), ja Tohmajärvellä perustoimeentulotukea on saatu harvemmin kuin muualla maassa tai Pohjois-Karjalassa. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus 25-64-vuotiaista on lisääntynyt vuosina 2017-2021 (17 % vs. 24 %), mutta kehitys on ollut samansuuntainen koko maassa. Tohmajärvellä mielenterveyden vuoksi sairauspäivärahaa saaneiden osuus on koko maata (30 %) ja Pohjois-Karjalan keskiarvoa (30 %) vähäisempi. 15-64-vuotiaiden tohmajärveläisten perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit ovat vähentyneet noin 50 % vuosien 2018 ja 2020 välillä.

Ikäihmiset

Kansallinen linjaus on, että ikäihmiset voisivat asua omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tohmajärvellä kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on pysynyt lähes samana vuosina 2017–2021, ollen vuonna 2021 noin 89 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Säännöllisen kotihoidon palveluja saa tästä ikäryhmästä noin joka viides, mikä on hieman enemmän kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin. Yksinasuvia 75 vuotta täyttäneitä tohmajärveläisiä on noin 57 % ikäryhmästä. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä on hieman laskenut vuosina 2017–2020. Tohmajärvellä ikäihmisten kaatumisista ja putoamisista aiheutuvat vammat ovat hieman yleisempiä kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin.

TEA-viisari ja HYTE-kerroin

Terveyden edistämisen kuntatasoista aktiivisuutta voidaan arvioida TEA-viisarin tuloksilla (0-100 pistettä). Vuoden 2021 tietojen mukaan kaikki Tohmajärven TEA-viisarin tulokset sijoittuvat parannettavaa-kategoriaan (pisteet 25–74), ja kunnan kokonaistulos on 52 pistettä. Vuonna 2017 TEA-viisarin tulos on ollut 59, eli kokonaispistemäärä on hieman laskenut.

Parhaat tulokset Tohmajärvi saa lukiokoulutuksesta (69) ja liikunnasta (66), heikoimmat puolestaan kuntajohdon (37) ja kulttuurin (29) kategorioista. Tohmajärven lukiokoulutus saa muuta Pohjois-Karjaa paremmat kokonaispisteet (69 vs. 64), ja samoihin pisteisiin muun maakunnan kanssa nousevat liikunta (66) sekä perusterveydenhuolto (52). Kulttuurin osalta kehitettävää löytyy etenkin sitoutumisesta sekä seurannasta ja tarveanalyysistä. Myös kuntajohdon osalta seurannassa ja tarveanalyysissä on kehitettävää, mutta toisaalta esimerkiksi voimavarat, eli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen resursointi, saa kuntajohdossa hyvät pisteet (75). Tiivistettynä voidaan todeta, että TEA-viisarin tuloksia heikentää lähes kaikilla sektoreilla seurannan ja tarveanalyysin puute.

Tohmajärven HYTE-kerroin oli 18,1 vuonna 2021, mikä on enemmän kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin (17,5). HYTE-kertoimen vaihteluväli on tällä hetkellä seuraava: minimi 7,4 €, mediaani 16,25 € ja maksimi 22,5 €. Vuosien 2017–2021 välillä parannusta on tapahtunut etenkin seuraavien indikaattoreiden osalta: koulussa on pitkät liikuntavälitunnit (40 vs. 100), toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat (48 vs. 60) sekä skaalattu 8. ja 9. luokkalaisten ylipaino (39 vs. 82). Sen sijaan heikentymistä on tapahtunut seuraavien indikaattoreiden osalta vuosina 2017–2020: 8. ja 9. luokkalaiset kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (33 vs. 25) ja koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuosituksia koululounaan ja välipalojen järjestämisessä (49 vs. 23). Kehitettävää on myös oppilaiden poissaolojen kokonaismäärän seurannassa ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevien 25–64-vuotiaiden osuudessa.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2021 - 2025